

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2438/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budai Központi Kerületi Bíróság 16.Bnyfi.7012/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A saját ügyében személyesen eljáró dr. Kiss Gyula (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az indítványozó a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 305. § a) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntetvének gyanúja miatt tett feljelentést. Az indítványozó az ellene folyamatban volt büntető ügy során – álláspontja szerint – a folyamatos kép- és hangfelvétel rögzítése mellett a bíró és az ügyész a tárgyaláson és annak szünetében zajlott párbeszédük alapján, a pártatlanság és a részrehajlás követelményének figyelmen kívül hagyásával jártak el.
- [3] A feljelentést a Debreceni Regionális Nyomozó Ügyészség 3.Nyom.202/2023/1. számú határozatával elutasította. Az ügyészség a döntését arra alapozta, hogy a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény.
- [4] 1.2. Az indítványozó az ügyészségi határozat ellen felülbírálati indítványt terjesztett elő, mivel álláspontja szerint az ügyészség tévesen értelmezte a jogszabályt és elfogultan hozott döntést az ügyében.
- [5] A Budai Központi Kerületi Bíróság az alkotmányjogi panaszban támadott végzésével a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 817/F. § (2) bekezdés a) pontja szerint elutasította a felülbírálati indítványt. A bíróság megállapította, hogy az ügyészség határozata megalapozott, a rendelkező résszel összhangban, logikai hibáktól mentesen adta indokát a feljelentés elutasításának, az általa felhívott, döntésének alapjául szolgáló jogszabályhelyeket helyesen alkalmazta és jelölte meg. A hivatali visszaélés mind a Btk. 305. § a), mind c) pontja szerinti

törvényi tényállásának szempontjából figyelembe vehető tényeket rögzítette és vizsgálta döntésében. A támadott határozat indokolása a rendelkező résszel tehát nem ellentétes.

- [6] Az ügyészi határozatban foglaltakkal összhangban a bíróság is egyértelműen megállapította, hogy a tárgyaláson és annak szünetében tett, az indítványozó állapotával, valamint az informatikai rendszerek üzemeltetésével kapcsolatos, továbbá a bíró és ügyészi oldal egymás között történt megjegyzései egyik részéről sem vetettek fel jogtalan előnyszerzési, sem jogtalan hátrány okozása iránti célzatot. A Budai Központi Kerületi Bíróság indokolásában hangsúlyozta az ügyészi határozat azon megállapítását, hogy a hivatásrendek közötti párbeszéd önmagában kötelezettségzegésre nem enged következtetni. Mindezek alapján állapította meg az eljáró bíróság is, hogy nem merült fel hivatali visszaélés az ügyben.
- [7] 2. Az indítványozó ezt követően azért fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, mert álláspontja szerint a Budai Központi Kerületi Bíróság 16.Bnyfi.7012/2023/2. számú végzése sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését. Mindezekre figyelemmel kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az említett bírósági döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [8] Az indítványozó – az indítványában és annak kiegészítésében megfogalmazott – álláspontja szerint a bírósági tárgyaláson az ügyész és a bíró egymással összejátszó magatartása sérti a hivatalos személyek eljárására vonatkozó törvényi rendelkezéseket, amelyek szerint az eljáró bírának és ügyészeknek objektíven, pártatlanul, befolyástól mentesen és részrehajlás nélkül kell tevékenységüket ellátni. Sérelmezi továbbá, hogy a tárgyaláson rögzített kép- és hangfelvételtől nem kapott teljeskörű másolatot a bíróságtól. Továbbá hivatkozott arra, hogy nem a büntetőeljárás szabályok megfelelő értelmezése szerinti bizonyítás folyt az ügyben. A feljelentés elutasításáról pusztán papír alapon döntöttek, holott konkrét bizonyítékok többek között videófelvétel és hangfelvétel is rendelkezésre álltak volna, amelyet álláspontja szerint azonban nem vizsgáltak a hatóságok. Mindezek alapján az indítványozó szerint az eljárás folyamán sérült a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz fűződő alapjoga.
- [9] Hangsúlyozta továbbá azt is, hogy az eljárás valamennyi aspektusát figyelembe kellett volna venni a történetek megítélése szempontjából, különösen a tisztességes eljárás követelménye teljesülésének vizsgálata érdekében, nem analóg módon értelmezve a jogszabályokat.
- [10] Az objektív és konkrét bizonyítékok megfelelő vizsgálata és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt követelmények szerint eljárva a feljelentést az indítványozó véleménye alapján nem lehetett volna elutasítani. A bíróság és az ügyészség a személyére tett megjegyzésekkel (például: „színészkedik”, „színészkedés”), valamint az egymás között zajló és az eljárás során tett megjegyzéseivel (például: „később majd

beszélünk”, „én szerintem itt mindenre figyelni kell”) megszegte hivatali kötelességét, ezzel megvalósítva a hivatali visszaélés bűncselekményét. Mindez azonban az ügyészség, majd a bíróság eljárása alatt sem lett megfelelően kivizsgálva, figyelmen kívül hagyták a vonatkozó törvényi rendelkezéseket, többek között a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény ügyében irányadó jogszabályhelyeit is. Erre tekintettel az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom és a jogállamiság garanciájának szem előtt tartása nélkül hoztak döntést az ügyében, az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joga sérülését is előidézve. A bíróság tehát nem ismerte fel az ügy alapjogi relevanciáját, holott a büntetőeljárásban a tisztességes pártatlan eljáráshoz való jog szerinte kiemelt alkotmányjogi jelentőséggel bír, ezért érvényesülésének ellehetetlenítése az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjogai megvalósulását korlátozta előidézve a döntések alaptörvény-ellenességet.

- [11] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [12] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be. Az indítványozó továbbá jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [13] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésére kizárólag az ügy érdemében hozott döntéssel vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben van lehetőség.
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is megerősíti azt a gyakorlatát, miszerint „az Abtv. 27. § első fordulata szerinti érdemi döntés, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet a büntetőeljárásban hozott döntések közül a vád tartalmi elbírálásáról, illetve a büntetőjogi felelősségről szóló határozat, azaz az ügydöntő határozatok közül a bűnösséget megállapító és a felmentő ítélet. Az ügydöntő végzések – a tárgyalás mellőzésével hozott végzés és az eljárást megszüntető végzés – nem tekinthetők az Abtv. szerinti érdemi döntésnek, azonban ezek a határozatok is vizsgálhatók alkotmányjogi panasz keretében, mert megfeleltethetők az Abtv. 27. § második fordulatának, a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek.” {3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [21]–[22]}
- [15] A bírósági eljárást befejező egyéb döntés (Abtv. 27. § második fordulata) kritériumainak megfeleléség vonatkozásában az Alkotmánybíróság esetről esetre

vizsgálja *a)* az indítványozó büntetőeljárásban betöltött szerepét, *b)* a támadott döntés tartalmát, *c)* az eljárásra gyakorolt hatását {lásd hasonlóan: 3424/2023. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [16]}.

- [16] A felülbírálati indítvány elutasítása tárgyában hozott bírósági nem ügydöntő végzés a vádról és a büntetőjogi felelősség kérdéséről ugyan nem dönt, a feljelentés alapján folyt eljárást azonban lezárja, azt befejezi. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott bírósági döntés az Abtv. 27. § második fordulatának megfelelő, az eljárást befejező egyéb döntésnek minősül és erre tekintettel alkotmányjogi panasz tárgya lehet.
- [17] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt.
- [18] Az Alkotmánybíróság megjegyzi ugyanakkor, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, tehát a panasszal támadott bírósági határozat és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs összefüggés. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ennek következtében a panasznak ez az eleme érdemben nem vizsgálható {lásd hasonlóan például: 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6], 3122/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12] és 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [19] 3.3. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [20] 3.4. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [21] 3.4.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó elsősorban azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert jogszabálysértőnek találta – az általa előadottak alapján – a feljelentése elutasítását.

- [22] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges azonban arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [23] 3.4.2. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indoklásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; utóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [24] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [25] 3.4.3. Megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az eljáró bíróság részletesen indokolta az ügyészi határozatban foglaltak megalapozottságát – miszerint a feljelentett cselekmény(ek) nem minősül(nek) bűncselekménynek – és ekként jogszerűnek találta a feljelentés elutasítását. Magyarázatát adta, hogy a feljelentés kiegészítésére és további adatok beszerzésére nem volt szüksége az eljáró ügyészségnek, ugyanis az indítványozó által előadottak önmagukban lehetővé tették a bűncselekmény gyanújának vizsgálatát. Hangsúlyozta a bíróság, hogy az ügyészség a feljelentés alapjául szolgáló Btk. 305. § a) és c) pontja szerinti hivatali visszaélés kapcsán a cselekmény törvényi tényállásának szempontjából figyelembe vehető

valamennyi tényt és adatot rögzített és vizsgált, ezáltal a jogszabályokat helyesen alkalmazva eljutott feljelentés elutasítására.

- [26] Kiemelte továbbá a bíróság, hogy az indítványozó eljárási jogai nem voltak korlátozva, azok gyakorlása mindvégig biztosítva volt számára. Az indítványozó által előadottak nem vetik fel a hivatali helyzettel történő visszaélést, továbbá nem irányultak jogtalan hátrány illetve jogtalan előny szerzésére sem.
- [27] 4. Összefoglalva megállapítható, hogy az indítványozó panaszában a támadott döntések kapcsán kizárólag törvényességi kérdéseket vet fel. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [28] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát jelen alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan indokokat, amelyek az ügy érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét megalapoznák, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnének fel.
- [29] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában írt törvényi feltételnek, továbbá nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. január 14.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró